

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia 19 sierpnia 2011 r.

URZĄD GMINY SANOK Wpłynęło: 2011 -08- 24 Skierowano do _____ L.dz. 7643

**Pan
Mariusz Szmyd
Wójt
Gminy Sanok**

6.09

LRZ-4114-08-02/2011 D
I/10/044

Stany Panu Wójt

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę działalności Gminy Sanok w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, usuwania szkód oraz udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 czerwca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Rzeszowie stosownie do przepisów art. 60 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli **ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami** wywiązywanie się Gminy z nałożonych na nią obowiązków w zakresie ochrony przed powodzią, w tym na etapie planowania przestrzennego.

Całość Gminy leży w dorzeczu rzeki San. Sieć rzeczną tworzą dopływy – potoki: Wujski, Olchowski, Tarnówka, Sanoczek, Tyrawka, Niebieszczanka, Różowy oraz Pijawka wraz z całą siecią pomniejszych cieków wodnych bez nazwy. Teoretycznie zagrożenie powodziowe istnieje ze strony każdej z tych rzek i cieków wodnych w zależności od długotrwałości i intensywności opadów.

Gmina Sanok nie posiada aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na brak środków na ten cel nie podejmowano inicjatywy uchwałodawczej w celu sporządzenia takiego planu. Gmina sporządzała plany fragmentaryczne obejmujące fragmenty terenów, na których lokowane miały być inwestycje. Podstawą do opiniowania wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy były zapisy w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Studium zostało przyjęte uchwałą Rady Gminy Nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 r. W Studium nie określono cieków wodnych stwarzających zagrożenie powodziowe, a jedynie zapisano ograniczenia dotyczące minimalnych odległości budynków i budowli od koryta rzek.

W oparciu o przepisy art. 79 ust. 2 i art. 84 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.) - RZGW w Krakowie przekazał Gminie Sanok zatwierdzone 5 października 2010 r. opracowanie „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”. W Studium określono m. in.:

- granice zalewu wodą o prawdopodobieństwie przewyższenia $p=50\%$, $p=20\%$, $p=10\%$, $p=5\%$, $p=2\%$, $p=1\%$ oraz $p=1\%$;
- granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią oraz obszary wymagające ochrony przed zalaniem, a także obszary bezodpływowe.

Przed przekazaniem opracowania Gminie Sanok w Studium określone były ograniczenia dotyczące lokalizacji inwestycji w postaci wyłączenia z terenów budowlanych terenów przybrzeżnych (teras dolnych okresowo zalewanych). Strefa ta nie może być mniejsza niż 50 m od linii brzegowej Sanu i 15 m od linii brzegowej pozostałych cieków.

W latach 2010 – 2011 Gmina wydała cztery decyzje o ustaleniu warunków zabudowy na terenach zagrożonych powodzią. Wnioski o wydanie decyzji spełniały wymogi określone w Studium. Po wejściu w życie zasad określonych w opracowaniu RGZW wydano 3 decyzje odmowne ze względu na usytuowanie działek budowlanych na terenach bezpośrednio zagrożonych powodzią (Q 1 % oraz Q 10 %).

Gmina posiada zatwierdzony w dniu 30 stycznia 2009 r. przez Starostę Sanockiego Plan Reagowania Kryzysowego, a także wprowadzony w życie zarządzeniem nr 98/04 Wójta z dnia 15 listopada 2004 r., Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią.

W kontroli ustalono, że Gmina nie podejmowała żadnych działań mogących zapobiegać wystąpieniu powodzi, gdyż jak podał Wójt - niemożliwe jest określenie i wprowadzenie zasad mogących zapobiegać wystąpieniu powodzi.

Najwyższa Izba Kontroli **negatywnie ocenia** wyposażenie i administrowanie przez Gminę magazynami przeciwpowodziowymi.

Sprzęt i piasek znajdujące się na wyposażeniu magazynów przeciwpowodziowych w żaden sposób nie zostały wykorzystane podczas powodzi w 2010 r., co świadczy, że wyposażenie magazynów nie jest dostosowane do rodzaju zagrożeń powodziowych na terenie Gminy.

W kontroli ustalono, że Gmina nie ponosiła znaczących wydatków na ochronę przeciwpowodziową. W roku 2009 Gmina na ten cel wydatkowała 3.498 zł (na szkolenie z zakresu reagowania kryzysowego oraz zakup piasku), co stanowiło 0,009% całości wydatków Gminy w tym roku. W latach 2010 i I kwartale 2011 r. na ten cel nie poniesiono żadnych wydatków.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Gminy związane z bieżącą konserwacją i utrzymaniem drożności koryt potoków i przydrożnych rowów. W kontroli ustalono, że Gmina Sanok zwróciła się do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie Inspektorat w Przemyślu o czyszczenie koryt potoków Sanoczek, Falejówka Tyrawska, Tyrawka, Różowy dopiero po powodzi w czerwcu 2010 r. Gmina nie miała również żadnej wiedzy na temat długości oczyszczonych rowów, ani harmonogramu dla tego typu prac.

Najwyższa Izba Kontroli **ocenia pozytywnie** sprawność i zakres pomocy udzielonej przez Gminę poszkodowanym w powodzi w 2010 r.

W maju 2010 r. w związku z gwałtownymi opadami deszczu, na rzekach i potokach na terenie Gminy Sanok zostały przekroczone stany alarmowe. W miejscowościach: Niebieszczany, Prusiek, Sanoczek, Zabłotce, Trepcza, Kostarowce, Jurowce, Strachocina, Mrzyglód, Dębna i Dobra wystąpiły podtopienia domów (głównie zalanie piwnic) oraz podtopienie gruntów rolnych, a także zniszczenia lub uszkodzenia nawierzchni dróg lokalnych. W miejscowości Bykowce została przerwana grobla dwóch stawów usytuowanych powyżej osiedla domów jednorodzinnych. Woda ze stawów zalała kilkanaście domów (piwnice), zakład produkcyjny oraz zniszczyła drogę. Łącznie stwierdzono, że skutkami powodzi dotknięte zostały 54 gospodarstwa rolne, podtopionych zostało 50,91 ha gruntów rolnych, a wielkość oszacowanych strat w tych gospodarstwach wyniosła 79.881,90 zł. Straty w całej Gminie Sanok sięgnęły kwoty 6.027.320 zł.

Rozwiązania przyjęte w Gminie dotyczące określania zakresu poniesionych szkód umożliwiły rzetelne i bezzwłoczne ustalenie zakresu szkód i niezbędnej pomocy.

Szacowanie szkód w celu ustalenia zakresu pomocy socjalnej nastąpiło w następnych kilku dniach bezpośrednio po wystąpieniu powodzi. Postępowania administracyjne mające na celu określenie poniesionej szkody oraz wysokości zasiłku prowadzone były bardzo sprawnie, a decyzjom ustalającym wysokość zasiłku nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

Gmina Sanok otrzymała łącznie 4 dotacje (z czego o 3 wnioskowała) na likwidację skutków powodzi 2010 r.:

- dotacja w kwocie 22.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie zasiłku powodziowego dla dzieci w ramach programu „Wyprawka szkolna” – wpływ na konto Gminy w dniu 15 lipca 2010 r.,
- dotacja w kwocie łącznie 94.000 zł na zasiłki celowe dla rodzin poszkodowanych w powodzi – wpływ na konto Gminy w dniach 21 i 26 maja 2010 r.,
- dotacja na remonty dróg gminnych uszkodzonych w wyniku powodzi w wysokości 300.000 zł – wpływ na konto Gminy w dniu 21 grudnia 2010 r.,
- dotacja w wysokości 100.000 zł na likwidację skutków powodzi z przeznaczeniem na uzupełnienie wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych i zakup sprzętu dla OSP – wpływ na konto Gminy w dniu 26 maja 2010 r.

Kwoty o jakie Gmina wnioskowała zostały ustalone rzetelnie, a dotacje wykorzystane i rozliczone w całości. W przypadku dotacji w wysokości 100 tys. zł została ona wykorzystana do wysokości potrzeb, tj. do kwoty 66.504,41 zł. Niewykorzystana część w kwocie 33.495,59 zł została zwrócona na konto Wojewody w dniu 3 grudnia 2010 r.

GOPS dysponował rzetelnymi danymi dotyczącymi skutków powodzi w 2010 r. Dane te pochodziły bezpośrednio z protokołów szacowania szkód sporządzanych przez pracowników socjalnych. GOPS prowadzi rejestr wniosków o udzielenie pomocy w którym odnotowano wszystkie wnioski dotyczące pomocy poszkodowanym w powodzi 2010 r.

Protokoły szacowania szkód podpisywane były przed przedstawiciela poszkodowanej rodziny. Wszystkie protokoły zostały podpisane i nikt nie wniósł uwag ani zastrzeżeń.

Pomoc mieszkańcom dotkniętym skutkami powodzi w 2010 r., ze względu na jej zasięg ograniczona była do wypłaty zasiłków do 6 tys. zł. Ta forma pomocy ewidencjonowana była w sposób określony w Zarządzeniu nr 2/2008 z dnia 25 maja 2008 r. w sprawie ustalenia dokumentacji określającej zasady prowadzenia rachunkowości oraz zakładowy plan kont Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sanoku. Zasiłki celowe do kwoty 6 tys. zł. wypłacono w sumie 43 poszkodowanym na łączną kwotę 98.400 zł. Wypłaty dokonywano w terminie od 1 do 4 dni od daty wydania decyzji o ustaleniu i przyznaniu pomocy finansowej.

Poszkodowani w powodzi otrzymali pomoc finansową w ciągu 7 – 14 dni od daty zgłoszenia szkody.

GOPS opiniował i weryfikował także listę uczniów uprawnionych do pomocy finansowej w ramach programu „Wyprawka szkolna” a będących członkami rodzin poszkodowanych w powodzi. Pomocy w tej formie udzielono 22 uczniom na łączną kwotę 22.000 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- dostosowanie wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych do zagrożeń powodziowych występujących na terenie Gminy;
- zapewnienie bieżącego monitoringu stanu przydrożnych rowów i koryt potoków na terenie Gminy i podejmowanie niezwłocznych działań w sytuacjach wymagających poprawy ich drożności.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Stosownie do przepisów art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Pan Wójt ma prawo zgłosić do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.

z powiem

WICEDYREKTOR
Stefan Gados